

Số: 300 /BC-STP

Cà Mau, ngày 20 tháng 7 năm 2020

BÁO CÁO
Về tình hình thực hiện các quy định của pháp luật
về hòa giải ở cơ sở trên địa bàn tỉnh Cà Mau

Thực hiện Kế hoạch số 13/KH-ĐGS ngày 14/6/2020 của Đoàn giám sát Hội đồng nhân dân tỉnh Cà Mau giám sát tình hình thực hiện các quy định của pháp luật hòa giải ở cơ sở trên địa bàn tỉnh Cà Mau. Sở Tư pháp báo cáo kết quả thực hiện từ năm 2016 đến tháng 6 năm 2020, như sau:

1. Công tác chỉ đạo, hướng dẫn, triển khai thực hiện

Để triển khai thực hiện pháp luật về Hòa giải ở cơ sở trên địa bàn, Sở Tư pháp đã tham mưu Chủ tịch UBND tỉnh Cà Mau ký Quyết định số 1882/QĐ-UBND ngày 19/12/2013 ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Luật Hòa giải ở cơ sở. Trên cơ sở đó, các sở, ban, ngành, đoàn thể tỉnh; UBND cấp huyện, cấp xã đã xây dựng, ban hành kế hoạch triển khai, thực hiện kịp thời Luật hòa giải ở cơ sở tại cơ quan, đơn vị, địa phương quản lý.

Để triển khai thi hành Luật hòa giải ở cơ sở ngày 20/6/2013, Nghị định số 15/2014/NĐ-CP ngày 27/02/2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật hòa giải ở cơ sở, Nghị quyết liên tịch số 01/2014/NQLT/CP-UBTUMTTQVN ngày 18/11/2014 của Chính phủ - Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về hướng dẫn phối hợp thực hiện một số quy định của pháp luật về hòa giải ở cơ sở, Thông tư liên tịch số 100/TTLT-BTC-BTP ngày 30/7/2014 của Bộ trưởng Bộ Tài chính và Bộ trưởng Bộ Tư pháp quy định việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước thực hiện công tác hòa giải ở cơ sở và Nghị quyết số 19/2014/NQ-HĐND ngày 10/12/2014 của HĐND tỉnh về việc ban hành định mức chi thực hiện công tác hòa giải ở cơ sở trên địa bàn tỉnh Cà Mau. Từ năm 2016 đến nay, Sở Tư pháp tham mưu cho UBND tỉnh ban hành nhiều văn bản¹,

¹Quyết định số 101/QĐ-UBND ngày 21/01/2016 của UBND tỉnh về ban hành Kế hoạch công tác PBGDPL, HGOCS, CTCPL năm 2016; Quyết định số 821/QĐ-UBND ngày 12/5/2016 của Chủ tịch UBND tỉnh về ban hành Kế hoạch thực hiện công tác hòa giải ở cơ sở năm 2016 trên địa bàn tỉnh Cà Mau; Quyết định số 754/QĐ-UBND ngày 28/3/2016 của Chủ tịch UBND tỉnh về ban hành Kế hoạch tổ chức tham gia Hội thi Hòa giải viên toàn quốc lần thứ III năm 2016; Quyết định số 466/QĐ-UBND ngày 13/3/2017 của UBND tỉnh về ban hành Kế hoạch công tác PBGDPL, HGOCS, CTCPL năm 2017; Kế hoạch số 13/KH-UBND ngày 13/02/2018 của Chủ tịch UBND tỉnh về ban hành Kế hoạch công tác PBGDPL, HGOCS, CTCPL năm 2018; Kế hoạch số 13/KH-UBND ngày 31/01/2019 của Chủ tịch UBND tỉnh về ban hành Kế hoạch công tác PBGDPL, HGOCS, CTCPL năm 2019; Kế hoạch số 89/KH-UBND ngày 18/7/2019 của UBND tỉnh về việc ban hành kế hoạch

chỉ đạo thực hiện về tăng cường công tác hòa giải ở cơ sở, báo cáo tổng kết²; Sở Tư pháp ban hành nhiều văn bản tổ chức thực hiện pháp luật hòa giải ở cơ sở trên địa bàn³, tổ chức tập huấn và ban hành Quyết định thành lập đoàn kiểm tra công tác hòa giải ở cơ sở tại một số đơn vị cấp huyện, cấp xã.

Tham mưu UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 89/KH-UBND ngày 18/7/2019 thực hiện Đề án “Nâng cao năng lực đội ngũ hòa giải viên ở cơ sở giai đoạn 2019 – 2022” trên địa bàn tỉnh Cà Mau theo Quyết định số 428/QĐ-TTg ngày 18/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Nâng cao năng lực đội ngũ hòa giải viên ở cơ sở giai đoạn 2019 – 2022”. Để kịp thời triển khai thực hiện có hiệu quả Đề án này, Sở Tư pháp ban hành Kế hoạch số 19/KH-STP ngày 31/3/2020 về việc thực hiện Đề án “Nâng cao năng lực đội ngũ hòa giải viên ở cơ sở giai đoạn 2019 – 2022” trên địa bàn tỉnh Cà Mau năm 2020, đề ra các công việc, thời gian hoàn thành, nêu rõ trách nhiệm cụ thể của đơn vị chủ trì và đơn vị phối hợp thực thi nhiệm vụ về hòa giải ở cơ sở.

Nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động công tác hòa giải ở cơ sở, năm 2020 Sở Tư pháp tham mưu và được sự thống nhất của Chủ tịch UBND tỉnh tại Công văn số 3442/UBND-NC ngày 08/6/2020 cho phép thực hiện triển khai thí điểm mô hình “Tổ hòa giải ở cơ sở 5 tốt” gắn với xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2020-2022 tại 3 đơn vị chỉ đạo điểm cấp xã. Trên cơ sở đó, Sở Tư pháp phối hợp với Ban Thường trực Ủy ban MTTQVN tỉnh Cà Mau ban hành Hướng dẫn liên ngành số 01/HDLN-TP-MTTQVN ngày 15/6/2020 hướng dẫn triển khai thực hiện thí điểm mô hình “Tổ hòa giải ở cơ sở 5 tốt” gắn với xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2020-2022. Sở Tư pháp ban hành Kế hoạch số 42/KH-STP17/6/2020 về việc triển khai, tập huấn kỹ năng hòa giải ở cơ sở cho 03 đơn vị được tỉnh chọn chỉ đạo điểm mô hình “Tổ hòa giải ở cơ sở 5 tốt” gắn với xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2020-2022, gồm: thị trấn Đầm Dơi, huyện Đầm Dơi; phường 9, thành phố Cà Mau và xã Biên Bạch Đông, huyện Thới Bình.

2. Về tình hình tổ chức HGCS

thực hiện Đề án “Nâng cao năng lực đội ngũ hòa giải viên ở cơ sở giai đoạn 2019-2020” trên địa bàn tỉnh Cà Mau.

² Báo cáo số: 68/BC-UBND ngày 19/3/2019 về việc báo cáo tổng kết 05 năm thi hành luật hòa giải ở cơ sở (2014-2018).

³ Quyết định số 96/QĐ-STP ngày 01/9/2016 của Giám đốc Sở Tư pháp về việc thành lập đoàn kiểm tra công tác tư pháp năm 2016; Quyết định 105/QĐ-STP ngày 28/9/2016 của Giám đốc Sở Tư pháp về việc thành lập đoàn tham dự Hội thi hòa giải viên giỏi toàn quốc lần thứ III khu vực Miền nam; Kế hoạch số 30/KH-STP ngày 12/8/2016 Giám đốc Sở Tư pháp về việc kiểm tra công tác hòa giải ở cơ sở năm 2016; Kế hoạch số 13/KH-STP ngày 17/4/2017 của Giám đốc Sở Tư pháp về việc tổ chức bồi dưỡng kiến thức pháp luật và nghiệp vụ hòa giải ở cơ sở năm 2017; Báo cáo số: 16/BC-UBND ngày 18/01/2017 về việc báo cáo sơ kết 03 năm thi hành luật hòa giải ở cơ sở (2014-2016); Công văn số 796/STP-PBGDPL ngày 23/5/2017 của Sở Tư pháp về việc triển khai Công văn số 1.503/CV-BTP về việc hướng dẫn thủ tục yêu cầu Tòa án công nhận kết quả hòa giải thành ở cơ sở; Kế hoạch số 21/KH-STP ngày 18/4/2018 Giám đốc Sở Tư pháp về việc tổ chức bồi dưỡng kiến thức pháp luật và nghiệp vụ hòa giải ở cơ sở năm 2018; Kế hoạch số 19/KH-STP ngày 31/3/2020 của Giám đốc Sở Tư pháp về việc thực hiện Đề án “Nâng cao năng lực đội ngũ hòa giải viên ở cơ sở” năm 2020.

Qua kết quả tổng kết hàng năm và công tác kiểm tra, tập huấn, hướng dẫn việc thực hiện các quy định pháp luật về thành lập, kiện toàn Tổ hòa giải ở ấp, khóm; việc bầu, công nhận, cho thôi Tổ trưởng Tổ hòa giải và hòa giải viên đều được các địa phương thực hiện theo quy định Luật hòa giải ở cơ sở, Nghị định số 15/2014/NĐ-CP ngày 27/02/2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật hòa giải ở cơ sở; Nghị quyết Liên tịch số 01/2014/NQLT/CP-UBTUMTTQVN ngày 18/11/2014 của Chính phủ - Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về hướng dẫn phối hợp thực hiện một số quy định của pháp luật về hòa giải ở cơ sở.

Việc bầu tổ hòa giải và hòa giải viên trên địa bàn tỉnh Cà Mau đã được thực hiện theo Pháp lệnh về tổ chức và hoạt động hòa giải ở cơ sở năm 1999 và Nghị định số 160/1999/NĐ-CP, hàng năm các địa phương, cơ sở đều thực hiện củng cố Tổ hòa giải, việc bầu bổ sung Hòa giải viên tùy điều kiện của Tổ hòa giải ở địa phương.

Đến năm 2014, sau khi Nghị định số 15/2014/NĐ-CP ngày 27/02/2014 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật hòa giải ở cơ sở có hiệu lực, các tổ hòa giải được thành lập theo Pháp lệnh về tổ chức và hoạt động hòa giải ở cơ sở năm 1999, nhưng không còn đủ số lượng, thành phần theo quy định tại Khoản 1 Điều 12 của Luật Hòa giải ở cơ sở thì phải được bầu bổ sung hòa giải viên theo trình tự thủ tục quy định tại Điều 8 Luật Hòa giải ở cơ sở. Từ năm 2015 đến nay, công tác củng cố, kiện toàn tổ hòa giải, hòa giải viên luôn được UBND các cấp quan tâm chỉ đạo tổ chức thực hiện theo quy định của Nghị định 15/2014/NĐ-CP. Tính đến 6 tháng đầu năm 2020, tỉnh Cà Mau có **949** Tổ hòa giải (mỗi tổ từ 03 đến 07 hòa giải viên), với **6.283** hòa giải viên (có 1.204 nữ và 22 hòa giải viên là người dân tộc thiểu số), so với cùng nhiệm kỳ giảm 104 hòa giải viên (*Có bảng thống kê từ 2016 đến 6 tháng đầu năm 2020*).

Việc lựa chọn bầu Hòa giải viên do Ban công tác Mặt trận phối hợp với các tổ chức thành viên của Mặt trận giới thiệu vào danh sách bầu hòa giải viên. Trưởng ban công tác Mặt trận chủ trì, phối hợp với trưởng ấp, khóm, tổ trưởng tổ dân phố tổ chức bầu hòa giải viên ở địa phương mình. Đa số các địa phương thực hiện một trong các hình thức sau đây: Biểu quyết công khai hoặc bỏ phiếu kín tại cuộc họp đại diện các hộ gia đình hoặc phát phiếu lấy ý kiến các hộ gia đình; tùy điều kiện của từng địa phương. Trưởng ban công tác Mặt trận lập danh sách người được đề nghị công nhận là hòa giải viên gửi Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp xã ra quyết định công nhận hòa giải viên. Các thành viên của tổ hòa giải ở cơ sở, cơ bản đầy đủ các thành phần tham gia theo quy định tại Khoản 1 Điều 12 Luật Hòa giải ở cơ sở. Về thành phần cơ cấu Tổ hòa giải, tùy từng địa phương, đa phần là Trưởng khóm, ấp, Tổ dân phố, Bí thư Chi bộ, Ban công tác Mặt trận, Cựu chiến binh, Hội Nông dân, Hội liên hiệp Phụ nữ, Đoàn thanh niên, người có uy tín, kinh nghiệm trong xã hội ở địa phương, cơ sở. Tất cả Tổ hòa giải và hòa giải viên đều được Chủ tịch UBND cấp xã ban hành Quyết định công nhận theo quy định pháp luật. Thành viên các Tổ hòa giải ở cơ sở cơ bản

có trình độ học vấn từ trung học cơ sở trở lên, một số hòa giải viên có trình độ trung cấp, đại học, chuyên môn luật, người có uy tín, kinh nghiệm trong xã hội ở địa phương, cơ sở...; Theo báo cáo các đơn vị, các Hòa giải viên ở cơ sở đều đảm bảo đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ hòa giải ở cơ sở hiện nay và sắp tới.

Qua kết quả tổng hợp của các địa phương, có 72 Tổ hoạt động khá và 17 tổ hoạt động trung bình, còn lại hoạt động tốt. Tuy nhiên, việc thực hiện thủ tục ban hành Quyết định cho thôi làm hòa giải viên ở cơ sở, các địa phương thực hiện chưa đảm bảo theo quy định.

Các hoạt động nhằm tăng cường công tác hòa giải ở cơ sở, hàng năm Sở Tư pháp đều ban hành Kế hoạch tổ chức bồi dưỡng kiến thức pháp luật, hướng dẫn nghiệp vụ và kỹ năng hòa giải ở cơ sở cho hòa giải viên và cung cấp tài liệu liên quan đến công tác HGCS, qua sơ kết 03 năm (từ năm 2014-2016) từ tỉnh, huyện, xã, phường, thị trấn đã tổ chức 249 lớp bồi dưỡng kiến thức pháp luật và kỹ năng, nghiệp vụ hòa giải ở cơ sở cho 29.880 lượt Hòa giải viên.

Từ năm 2016 đến nay, Sở Tư pháp và các địa phương đã phối hợp tổ chức tổng số 43 lớp tập huấn bồi dưỡng kiến thức pháp luật, hướng dẫn nghiệp vụ và kỹ năng hòa giải ở cơ sở cho hòa giải viên đã cấp 2.480 tập tài liệu, Luật Hòa giải ở cơ sở và 967 quyển Sổ tay pháp luật về Hòa giải ở cơ sở. In ấn, cấp phát đến tận cơ sở ấp, khóm và nhân dân 45.000 tờ gấp tuyên truyền pháp luật về hòa giải ở cơ sở.

Qua hoạt động củng cố, kiện toàn và tăng cường công tác hòa giải ở cơ sở đã qua và sắp tới cho thấy với kết quả thực hiện đạt được trong công tác hòa giải ở cơ sở thời gian qua đã đáp ứng yêu cầu theo mục tiêu tại Quyết định số 428/QĐ-TTg ngày 18/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ đề ra. Để nâng cao hơn nữa kết quả hoạt động hòa giải ở cơ sở trong thời gian tới, Sở Tư pháp tiếp tục tăng cường chỉ đạo địa phương, cơ sở không ngừng củng cố, kiện toàn Tổ hòa giải theo quy định; thường xuyên tổ chức tập huấn nghiệp vụ, bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho đội ngũ hòa giải viên cơ sở; tổ chức kiểm tra, hướng dẫn thực hiện đạt kết quả tốt nhất theo yêu cầu, nhiệm vụ đề ra.

3. Tình hình và kết quả hoạt động HGCS

3.1 Công tác quản lý nhà nước về hòa giải ở cơ sở; kết quả củng cố, kiện toàn Tổ hòa giải ở cơ sở và đội ngũ hòa giải viên

Cấp ủy, chính quyền, đoàn thể và người dân ở địa phương quan tâm về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác hòa giải ở cơ sở trong đời sống xã hội, từ đó chất lượng, hiệu quả của công tác HGCS.

Các cấp chính quyền từ tỉnh, huyện đến cơ sở luôn quan tâm phân công cán bộ, công chức thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về hòa giải ở cơ sở của địa phương. Công chức thực hiện nhiệm vụ quản lý Nhà nước về công tác hòa giải cơ sở ở cấp tỉnh là do chuyên viên Phòng phổ biến, giáo dục pháp luật Sở Tư pháp; cấp huyện do Phòng Tư pháp phụ trách và cấp xã là do công chức Tư pháp - Hộ tịch phụ trách. Toàn tỉnh hiện có 111 công chức trực tiếp thực hiện

công tác quản lý nhà nước về hòa giải ở cơ sở (Trong đó, cấp tỉnh 01, cấp huyện 09 và cấp xã có 101). Hàng năm, đều có thống kê báo cáo 6 tháng và năm theo quy định của Ngành Tư pháp.

Công tác bồi dưỡng, hướng dẫn nghiệp vụ, kỹ năng thực hiện công tác quản lý nhà nước về hòa giải ở cơ sở luôn được UBND các cấp quan tâm đào tạo, bồi dưỡng. Công chức được giao tham mưu nhiệm vụ thực hiện quản lý nhà nước về công tác hòa giải cơ sở cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã đều có trình độ chuyên môn và thường xuyên được tập huấn, bồi dưỡng, hướng dẫn nghiệp vụ, kỹ năng thực hiện công tác quản lý nhà nước về công tác hòa giải cơ sở hàng năm do Sở Tư pháp tổ chức.

Năm 2016, Sở phối hợp với Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Cà Mau về việc sơ kết 03 năm thực hiện Luật hòa giải ở cơ sở (Báo cáo số 468/BC-MTTQ-BTT ngày 21/12/2016); năm 2017, Sở Tư pháp phối hợp Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Cà Mau thực hiện giám sát công tác Hòa giải ở cơ sở tại UBND huyện Ngọc Hiển và UBND xã Đất Mũi, huyện Ngọc Hiển; năm 2020, Sở Tư pháp phối hợp với Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Cà Mau ban hành Hướng dẫn liên ngành số 01/HDLN-TP-MTTQ ngày 15/6/2020 triển khai thực hiện thí điểm “Mô hình Tổ hòa giải ở cơ sở 5 tốt” gắn xây dựng nông thôn mới, giai đoạn 2020-2022.

3.2. Kết quả hòa giải

Tổng số vụ việc tiếp nhận hòa giải ở cơ sở 05 năm qua (từ năm 2016 đến 6 tháng đầu năm 2020) là **12.521** vụ việc; đã tổ chức đưa ra hòa giải thành **9.962** vụ việc, hòa giải không thành **2.523** vụ việc (*có Phụ lục I kèm theo*).

Đa phần các vụ việc phát sinh từ các tranh chấp nhỏ trong nội bộ nhân dân như: do mâu thuẫn tranh chấp vay mượn tiền, vàng; tranh chấp tiền góp hụi, đất đai, mâu thuẫn nội bộ, hôn nhân gia đình...

4. Về tổ chức hoạt động của Ban hòa giải ở xã, phường, thị trấn

Qua hoạt động quản lý nhà nước về công tác Hòa giải ở cơ sở, từ năm 2016 đến 30/6/2020 trên địa bàn tỉnh Cà Mau không còn tồn tại Ban Hòa giải của xã, phường, thị trấn. Hiện nay, các xã, phường, thị trấn chỉ thành lập Hội đồng hòa giải theo từng vụ việc tranh chấp đất đai theo quy định tại Điều 202 Luật đất đai năm 2013; Nghị định 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ được sửa đổi bổ sung bởi Nghị định số 01/2017/NĐ-CP ngày 06/01/2017.

5. Tình hình kinh phí đảm bảo cho công tác HGCS theo Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT-BTC-BTP và Nghị quyết số 19/2014/NQ-HĐND

Tình hình thực hiện đảm bảo kinh phí cho công tác hoạt động hòa giải ở cơ sở theo Thông tư liên tịch số 100/2014/TTLT-BTC-BTP và Nghị quyết 19/2014/NQ-HĐND: Tổng số kinh phí đầu tư, hỗ trợ hoạt động hòa giải ở cơ sở từ năm 2016 đến 6 tháng đầu năm 2020 là **5.200.502.000 đồng** (*Năm tỷ, hai trăm triệu, năm trăm lẻ hai ngàn đồng*). Có bảng thống kê chi tiết kinh phí được phân bổ hàng năm; nội dung, số tiền chi hỗ trợ cho hoạt động của Tổ hòa giải,

chi tổ chức bầu hòa giải viên, việc chi trả thù lao cho hòa giải viên... (kèm theo Phụ lục II).

Một số địa phương vẫn còn gặp khó khăn, vướng mắc trong việc thực hiện việc chi kinh phí cho hoạt động hòa giải ở cơ sở; vẫn còn tình trạng hỗ trợ kinh phí cho công tác hòa giải ở cơ sở chưa kịp thời, chưa đảm bảo theo mức chi tại Nghị quyết 19/2014/NQ-HĐND, chưa cấp kinh phí hoạt động hàng tháng cho Tổ hòa giải ở cơ sở, do không cân đối được kinh phí cho công tác này.

Sở Tư pháp báo cáo tình hình thi hành pháp luật về hoạt động hòa giải ở cơ sở từ năm 2016 đến 6 tháng đầu năm 2020 trên địa bàn tỉnh Cà Mau đến Đoàn Giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh Cà Mau biết để theo dõi, giám sát./.

Nơi nhận:

- Đoàn giám sát (HĐND tỉnh)
- Ban Giám đốc Sở
- Lưu: VT,PGDPL.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Trần Hoàng Lộc